

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ
ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ**

**Түркістан облысы
Қазығұрт ауданы**

**«Бибол Құдайназаров атындағы негізгі орта мектеп»
коммуналдық мемлекеттік мекемесі.**

«Даналық мектебі» клубының құжаттары.

Қызылбұлақ е/м

«Даналық мектебін» құру туралы мәжіліс

ХАТТАМА №1

Қатысқандар-18 адам

Мектеп директоры, әйелдер қоғамдық кеңесінің төрайымы, ата-аналар комитетінің төрайымы,ата-аналар,ардагерлер кеңесінің төрағасы, директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары, педагог – психологтар, сынып жетекшілер

Күн тәртібінде:

2024-2025 оқу жылында мектепте ата «Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы» қызметі және «Даналық мектебін» құру туралы

Тыңдалды:

Күн тәртібіндегі мәселе бойынша мектеп директоры кез-келген елдегі жағдайдың шынайы өлшемі – балаларға қамқорлық жасалуы, олардың денсаулығы мен қорғалуы, материалдық әл-ауқаты, білімі және әлеуметтенуі. 2022 жылы Халықаралық балаларды қорғау күніне орайластырылған сөзінде Қазақстан Республикасының Президенті Қ.Ж.Тоқаев мемлекеттік саясаттың балалық шақты қолдауды басты назарда ұстайтынын атап өтті: «Бүкіл әлемде балалардың бақыты мен күлкісінен маңызды ештеңе жоқ. Өскелең ұрпақтың жан-жақты дамуы үшін қолайлы жағдайлар жасау әрқашан біздің мемлекетіміздің басты міндеттерінің бірі болды» [zakon.kz, 2022].Қазіргі уақытта кез-келген мемлекеттің даму деңгейінің негізгі көрсеткіші ретінде анықталған адамның әл-ауқаты [Sniglitz, 2009], біздің республикамыздың ұлттық білім беру жүйесін дамытудың стратегиялық бағдарына айналды [Қазақстан Республикасының Президенті, 2022].

Қазақстанда балалардың хал-ахуал индексі сияқты ұлттық мониторингтік механизмін енгізу балалардың денсаулығы мен қорғалуының жай-күйі, олардың материалдық әл-ауқаты, білімі мен әлеуметтенуі туралы мемлекеттің қамқорлығының көрінісі болып табылады.

Бірақ хал-ахуалының индексі өскелең ұрпақтың ең өткір мәселелерін анықтау және шешу, балаларды қорғау саласындағы ведомствоаралық үйлестіруді күшейту үшін қажет. Келешілік пен азғындық балалардың денсаулығын, олардың танымдық қабілеттерінің дамуын, мектептегі үлгерімін, өмірлік ұмтылыстарын дамыту мақсатында мектепте «Ата-аналарды қолдау»жұмысын жүргізу және кабинетпен қамтамасыз ету; сондай әжелер, аналар,жентелер, аталар,әжелер,ағалардан мектеп құруды ұсынды. Жарыссөзде: ДТЖО Б.Сарсеков «Жұмыла көтерген жүк жеңіл»дегендей ата-аналар арасынан ұлттық құндылықтарымызды дәріптейтін үлкен мектеп құруды ұсынды. Ата-аналар комитетінің төрағасы Г.Мошкалов : бірқатар аналарды,әжелерді атал ұсыныс жасады.әжелер кеңесінің мүшесі Ә.Нұрқұлов: Бұл жұмыс өте сауалты жұмыс дей келе Ағалар және аталар мектебін құруды ұсынды Мектепішілік «Әкелер мектебі» құрылсын және төмендегідей құрамы сайлансын.

Қаулы:

- 1.Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы» қызметі негізінде мектеп пен отбасының өзара әрекеттесуі» мақсатында мектепте кабинет ашылсын;
2. Балаларды оқыту және тәрбиелеу мәселесі бойынша мектептің ата-аналармен қарым-қатынасын күшейту, сондай-ақ берекелі отбасы мәдениетін дамыту мақсатында жұмыс жүргізу сынып жетекшілерге жүктелсін;
- 3.Балалардың әл-ауқатын қамтамасыз ету үшін ата-аналардың педагогикалық мәдениетін, психологиялық және әлеуметтік құзыреттерін дамытуда ата-аналарға жүйелі педагогикалық қолдауды ұйымдастыру сынып жетекшілерге, педагог-психологтарға жүктелсін;
- 4.балаларды тәрбиелеу мен дамытуда орта білім беру ұйымы мен отбасы арасындағы өзара іс-қимылды нығайту үшін мектепшілік іс-шаралар, конкурстар, конференциялар өткізу «Даналық мектебі» мүшелеріне жүктелсін;
5. Мектепшілік «Әкелер мектебі», «Ағалар мектебі», «Әжелер мектебі» «Жеңгелер мектебі», құрылып, төмендегідей құрамы сайлансын:

«Аталар мектебі»: 1. Калменов Сламхан
2. Мошкалов Айдархан
3. Бейсебаева Мұрат
4. Сарсеков Мұқан
5. Мауленов Әмірхан

«Ағалар мектебі»: 1. Мауленов Құрманғазы
2. Бейсебаев Ниязбек
3. Калменов Дәуірхан
4. Беркімбаев Мырзағали
5. Шпанбеков Мәндіхан

«Әжелер мектебі»: 1. Утенова Рахима
2. Биязева Нурипа
3. Мауленова Гулшира
4. Сүлейменова Ғалия
5. Беркінбаева Шолпанай

«Жеңгелер мектебі»: 1. Байтемирова Салтанат
2. Сұнкарова Ақбай
3. Керімкулова Гулназа
4. Тулбасиева Гулжан
5. Баскимбаева Самал

6. «Ата-аналарды қолдау»жұмысын жүргізу және кабинетпен қамтамасыз ету; сондай әжелер, аналар, жеңгелер, аталар, әкелер, ағалардан мектеп құруды мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Б.Сарсековқа жүктелсін.

Мәжіліс төрағасы:

Б.Сарсеков

Хатшысы:

А.Мырзабаева

БҰЙРЫҚ

Қызылбұлақ с.м

№ 80

«03» «қыркүйек» 2024 ж

**Ата-аналарды педагогикалық қолдау
бағдарламасын іске асыру қызметін
ұйымдастыру туралы**

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» КеАҚ Ғылыми-әдістемелік Кеңесі 2023 жылғы 15 тамыз № 4 хаттамасы негізінде Түркістан облыстық білім басқармасының 27.09.2023жылғы №42-01-11\7221 хаты , 04.10.2023 жылғы №40-01-04\7355 хаты негізінде және Қазығұрт ауданының білім бөлімінің 11.10.2023 жылғы №1456 санды хаты негізінде 21.10. 2023жылғы өткізілген Ата-аналарды педагогикалық қолдау отырсының №1 хаттамасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. 2024-2025 оқу жылында Б.Құдайназаров атындағы негізгі орта мектебінде ата-аналар қауымдастығымен өзара іс-қимылын нығайту мақсатында «Ата-аналарды педагогикалық қолдау» орталығының құрамы мына төмендегідей болып бекітілсін.
2. «Ата-аналарды педагогикалық қолдау» орталығының жетекшілігіне директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Б.Сарсековқа бекітілсін;
3. «Ата-аналарды педагогикалық қолдау» орталығы бағдарламасының жүзеге асырылуы педагог ұйымдастырушыЕ.Мамыровка , қосымша білім беру педагогы Б.Мамыровка, мектеп психологі Р.Түгелбаеваға , 2-9 сынып жетекшілеріне жүктелсін;
4. «Ата-аналарды педагогикалық қолдау» орталығының жұмысын жоспарлауда ата-аналарға педагогикалық қолдау бойынша әдістемелік ұсынымдағы «Ата-аналарды педагогикалық қолдау бағдарламасы» негізге алысын;
5. «Ата-аналарды педагогикалық қолдау» орталығының бағдарламасына сәйкес ата-аналарға арналған оқыту кестесі құрылсын.
6. Ата-аналармен өткізілген іс-шаралардың ақпаратын әлеуметтік желілерге, БАҚ жариялау директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары орынбасары Б.Сарсековқа жүктелсін;
7. «Ата-аналарды педагогикалық қолдау» орталығы жанынан «Даналық» мектебі құрылсын.
- 7.1. «Даналық» мектебінің жұмыс барысында «Аталар, әкелер, ағалар» және «Әжелер, аналар, жетекелер» ақыл-кеңес, үлгісі енгізілсін;
- 7.2. «Даналық» мектебінің жетекшілігі директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Б.Сарсековқа бекітілсін;
- 7.3. «Даналық» мектебінің жұмыс жоспары құрылсын;
- 7.4 «Даналық» мектебінің құрамы 1-қосымшаға сай бекітілсін.
8. Осы бұйрықтың орындалуын қадағалау директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Б.Сарсековқа жүктелсін;

Мектеп директоры

Қ.Беркімбаев

03.09.2024ж №1 бұйрық

1-қосымшасы

Даналық мектебі құрамы «Әкелер мектебі», «Ағалар мектебі», «Әжелер мектебі» «Женгелер мектебі», құрылып, төмендегідей құрамы сайлансын:

«Аталар мектебі»: 1. Калменов Сламхан
2. Мошкалов Айдархан
3. Бейсебаева Мұрат
4. Сарсеков Мұқан
5. Мауленов Әмірхан

«Ағалар мектебі»: 1. Мауленов Құрманғазы
2. Бейсебаев Ниязбек
3. Калменов Дәуірхан
4. Беркімбаев Мырзағали
5. Шпанбеков Мәндіхан

«Әжелер мектебі»: 1. Утенова Рахима
2. Бинаева Нұрпа
3. Мауленова Гулшира
4. Сүлейменова Ғалия
5. Беркімбаева Шолпанай

«Женгелер мектебі»: 1. Байтемирова Салтанат
2. Сұңқарова Ақбаян
3. Керімқұлова Гулназа
4. Тулбасенева Гулжан
5. Басқимбаева Самал

**Б.Құдайығазаров атындағы негізгі орта мектебінде «ДАНАЛЫҚ МЕКТЕБІ» КЛУБЫНЫҢ іс-шаралар
ЖОСПАРЫ**

2024-2025 оқу жылы

№	Тақырыбы өтілу формат	Мазмұны	Клуб	Жауаптылар	Мерзімі
1.	Жеті атасын білген ұл, жеті жұрттың қамын жер (Анасы жықа, дөңгелек үстел)	Шежірені, әулет тарихын білудің, оны ұрпаққа мирас етудің мәнін талқылау.	Аталар мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚББП Кәсіби бағдар беруші	Қазан
2.	Ертегі – танымның көзі (интерактивті сабақ)	Әжелер мектебі арқылы ертегінің танымдық-тәрбиелік әлеуетін жан-жақты ашып, отбасында ертегіні тәрбие құралы ретінде қолдана білуге ықпал ету.	Әжелер мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚББП Кәсіби бағдар беруші	Қараша
3.	Ағасы бардым – жағасы бар (дискуссия)	Ағалардың іні-қарындасы алдындағы жауапкершілігін арттыру.	Ағалар мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог	Желтоқсан

				Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚЖБП Кәсіби бағдар беруші	
4.	Қып тұрмырдың құпиялары (дискуссия)	Жаһандану жағдайында қазақтың дәстүрлі отбасындағы қып балаларға тәрбие берудің ұлттық және заманауи мүмкіндіктерін түсіндіру.	Жеңгелер мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚЖБП Кәсіби бағдар беруші	Қаңтар
5.	Бабалар дәстүрі – ұрпаққа өсиет (Әдібиет үйірмесі, дискуссия)	Бабаларымыздан келе жатқан рухани дәстүрлерімізді, құндылықтарымызды насихаттау.	Аталар мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚЖБП Кәсіби бағдар беруші	Ақпан
6.	Ырым-тығым – әдептілік негізі (Дыңдағас үйірме)	Халқымыздағы әдептілікке бастау болған ырымдар мен тығымдардың мәнін ашып, әкелерге берілетін білім арқылы жас ұрпақтың ұлттық мәдениетін қалыптастыруға бағыттау.	Әкелер мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚЖБП Кәсіби бағдар беруші	Наурыз
7.	Ер жігітке жарасар саздауатты бейнесі (келдесу)	Халық ақылысына бөленіп жүрген спортшылар арқылы	Аталар мектебі	ДТДКО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог	Сәуір

		сапаратты өмір салтын насихаттау.		Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚДБП Кәсіби бағдар беруші	
8.	Қындар білуге тиіс... (интерактивті сабақ)	Қындардың дәстүрлі отбасындағы тәрбиесіне ықпалды жетекшілер мектебінің жұмысын келіндердің педагогикалық мәдениетін көтеру арқылы қыз баланың тәрбиеленудің этнопедагогикалық мүмкіндіктерін пайдалану.	Жетекшілер мектебі	ДТЖО Педагог – психолог Ұйымдастырушы педагог Сынып жетекшілер Тәлімгер ҚДБП Кәсіби бағдар беруші	Мамыр

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Педагог психолог:

Ұйымдастырушы педагог:

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары:

Қосымша білім беру педагогы:

Тәлімгер:

Кәсіби бағдар беруші:

Б.Саресков

Р.Түтелбаева

Е.Мамыров

А.Букеева

Б.Мамыров

Ж.Умирзақова

Б.Саресков

VI. «ДАНАЛЫҚ МЕКТЕБІ» КЛУБЫ

«Даналық мектебі» клубының қызметі білім беру ұйымының позитивті ата-ана мәдениетін қалыптастыру және дамыту жөніндегі жұмысының ажырамас бөлігі болып табылады. Клуб – бұл жұмыстың ең қолайлы формасы, өйткені ол қатысушылардың теңінгі тұрғысынан жұмысты қамтамасыз етеді және ата-аналар үшін даму ортасын құрудағы әлеуметтік тәсілдің артықшылықтарын барынша толық жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Оның қызмет форматына сәйкес «Даналық мектебі» клубы білім беру ұйымының нақты қажеттіліктерін және ата-аналар қоғамы өкілдерінің өскелең ұрпақты тәрбиелеуде халықтың ұлттық құндылықтары мен педагогикалық дәстүрлерін қолданудың оң тәжірибесімен бөлісуге дайындығын ескере отырып, ерікті негізде құрылады.

«Даналық мектебі» клубы қызметінің мақсаты – ата буының педагогикалық әлеуетін өркендетіру арқылы ата-аналардың позитивті мәдениетін дамытуға жәрдемдесу.

Клубтың міндеттері:

- ата буының бастаманың және ресурстық өкілдерін позитивті ата-ана мәдениетін дамыту жөніндегі жұмысқа тарту;
- ұлттық құндылықтар мен дәстүрлерді білім берудің негізгі өзігіне айналдыруға жәрдемдесу;
- өскелең ұрпақты тәрбиелеуде халықтың ұлттық құндылықтары мен педагогикалық дәстүрлерін қолданудың оң тәжірибесін таратуға ықпал ету.

«Даналық мектебі» клубының қызметінен күтілетін нәтиже: позитивті ата-ана мәдениетін қалыптастыру және өскелең ұрпақты тәрбиелеудің өзекті мәселелерін шешу үшін ата буының тәжірибесін табысты пайдалану.

Клуб отырыстарының тақырыбын айқындау кезінде Қазақстанның мәдени бірегейлігін сақтау және дамыту мақсатында міндетті түрде қазақ халқының құндылықтары мен дәстүрлеріне сүйену қажет. Сонымен қатар, Қазақстанда тұратын басқа этностардың мұрасын ескере отырып, клуб қатысушыларының кездесулерінің тақырыбы мен мазмұнын мүмкіндігінше байыту ұсынылады.

Осыған байланысты мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқы Ассамблеясының XXXI сессиясында сөйлеген сөзінен маңызды тегісті еске алған жөн: «Сипылуандықтағы бірлік – бұл ұлттық бірлікті сақтау мен нығайтудың іргелі қағидаты. Біті бұл қағиданы боланпақта да ұстануымыз керек».

«Даналық мектебі» клубының қызметінің басым бағыты ата-аналар қауымымен жұмыс болып табылады. Клуб мектептің нақты сұраныстары мен талаптарына сәйкес «Ата өсиеті», «Әже даналығы», «Аға қаморлығы», «Женте кенесі» секцияларын ұйымдастыру арқылы қазақстандық этнопедагогиканың тәрбиелік әлеуетін өркендетіруге арналған.

Әрбір қызмет бағытының орасан зор педагогикалық әлеуетін ескере отырып, әрбір білім беру ұйымында клубтың барлық 4 секциясын ашу ұсынылады: «Ата өсиеті», «Әже даналығы», «Аға қаморлығы», «Женте кенесі». Алайда, бұл жұмыс ресурстардың жинақталуына, ата буындардың бастаманың және ресурстық өкілдерін іріктеуге және қажетті ұйымдастырушылық жағдайлар жасауға қарай жоспарлы, кезең-кезеңмен жүргізілуі тиіс.

Сарашылар клуб аясында қарастырылуы мүмкін этнопедагогика мәселелерінің мазмұнында белгілі бір бағытты қарастыруды ұсынады. Клуб секцияларына арналған іс-шаралардың үлгілік тақырыптары төменде берілген.

«Ата өсиеті»:

- Жеті атасын білген ұл, жеті жұрттың қамын жер
- Бабалар дәстүрі – ұрпаққа өсиет

«Әже даналығы»:

- Ертегі – тапамның көзі
- Ырым-тығым – әдептілік негізі

«Аға қаморлығы»:

- Ағасы барлық – жағасы бар
- Ер жігітке жарасар салауатты бейнесі

«Женге кеңесі»:

- Қыз тұмырдың құниалары
- Қыздар білуге тиіс...

«Даналық мектебі» клубының қызметін ұйымдастыруға білім беру ұйымының директоры жауапты. Жұмыстың тікелей кураторы директордың тәрбие жөніндегі орынбасары болып табылады. Қамқоршылық кеңес клуб қызметіне жан-жақты қолдау көрсетеді.

Клуб аясында ұсынылатын жұмыс түрлері: интерактивті дәрістер; әңгімелер, тақырыптық пікірталастар; қызықты адамдармен кездесулер; бейнематериалдарды қарау және талқылау; шығармашылық кештер және т. б.

«Даналық мектебі» клубының жоспары мен жұмыс кестесін мектеп директоры бекітеді. «Даналық мектебі» клубы аясындағы кездесулердің жиілігі әрбір білім беру ұйымының ата-аналар қауымының сұраныстарына сәйкес айқындалады.

Клуб қызметіндегі сабақтастықты қамтамасыз ету үшін клуб мүшелерінің азды-көпті тұрақты құрамы жұмыс істегені жөн. Сонымен қатар, клуб шеңберіндегі отырыстар мен кездесулердің әртүрлі тақырыптары үнемі жаңа қатысушыларды тартуға ықпал ететіні анық.

Клубтың танымалдылығын арттыру үшін бірқатар міндетті шарттарды қамтамасыз ету қажет деп санаймыз:

- отырыстарды сапалы өткізу;
- аға буынның белсенді және ресурстық өкілдерін тарту;
- жобаны іске қосу алдында ақпараттық науқанды, оның ішінде ауданда, қалада, ауылда жалпы ынталандырушы іс-шараны өткізу;
- ата-аналардың қажеттіліктерін қамтамасыз ету;
- жергілікті атқарушы органдармен, үкіметтік емес ұйымдармен серіктестік (Ардагерлер кеңесі, белсенді ұзақ өмір орталықтары және т.б.), басқа ата-аналар клубтарының өкілдерін тарту.

Клубтың қызметіне мониторинг жүргізу, жекелеген отырыстар мен кездесулерді өткізу сапасын айқындау үшін мыналарды ескеру қажет:

- клуб қызметі туралы сұрақтарды мектепшілік бақылау жоспарына енгізу;
- қатысушылардың қанағаттану деңгейін анықтау үшін тұрақты сауалнамалар жүргізу.

Клубтың қызметі бұқаралық ақпарат құралдарында және әлеуметтік желілерде келесі форматтар арқылы кеңінен жариялануы керек:

- тікелей эфирлер;
- сұхбат;
- есеп беру;
- маңызды оқиғалар туралы хабарландырулар;
- пікір алмасу.

Еліміздегі білім беру ұйымдарының клубтық бірлестіктері іс-шараларының үздік сценарийлері Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институтының цифрлық платформасында жарияланатын болады.

«Жеті атасын білген ұл, жеті жұрттың қамын жер» тақырыбындағы дөңгелек үстелдің сценарийі

Мақсаты: Шежірені, әулет тарихын білудің, оны ұрпаққа мирас етудің мәнін талқылау.

Міндеттері:

- 1) Шежіренің сырын, мағынасын ашу
- 2) Қан татаулығы ұлт болашағы екеніне назар аудару
- 3) Әулет тарихын білудің мәнін түсіндіру

Көрнекілігі: Нақыл сөздер «Атадан бата алмай, үй болмас, Ордадан үлгі алмай, би болмас», «Аталай сөз – баталай сөз», «Тегін білген текті адам», «Жеті атасын білген ер, жеті елдің қамын жер», «Атаға қарап ұл өсер, анаға қарап қыз өсер», «Ана тәрбиесі қызға үлгі, әке тәрбиесі ұлға үлгі».

Іс-шараның түрі: Алқалы жиын (дөңгелек үстел)

Барысы: Бүгінгі дөңгелек үстелдің мақсаты мен міндеттерін таныстыру.

Модератор: Құрметті аталар, бүгінгі алқалы жиынға қош келдіңіздер!

Бүгінгі таңда ата мен немере арасында позитивті қарым-қатынас орнату өзекті мәселенің бірі болып отыр. Аталардың біразы жас, біразы жасамыз. Қалалақ жердегі аталардың көпшілігі зейнеткерлікке шығып үлгермегендіктен жұмысбақты. Бірақ мұның бір де бірі сіздерге аталық міндетіңізге әртүсті қарауға себеп болмауы керек. Аталарымыздың бағзы заманнан жолы үзілмей келе жатқан өз міндеттері бар. Сол міндеттеріміздің үдесінен шыға алып жүрміз бе?

Бүгінгі дөңгелек үстелде соның бірі «шежіре» мәселесіне тоқталатын боламыз. Өсіп келе жатқан балаға шежіре, әулеттің тарихы туралы кім айтады? Ағайын-туыс арасындағы қарым-қатынасты кім реттейді? Жеті атаны кім үйретеді? Осы сұрақтарды талқылайтын боламыз. Олай болса, алғашқы сөзді осы мектептің 7 сынып оқушысы Жұматай Молдашбек атасы Төрекұлов Келесбай атаға сөз берейік.

1-спикер:

«Шежіре» араб тілінен аударғанда – бұтақ, тармақ деген мағынаны білдіреді. Шежіре – бір ұлттың шығу тегін тармақтап ұрпаққа, руға таралуын баяндайтын тарих ғылымының бір тармағы. Сондықтан қазақ ұрпағына шежіре білуді міндет деп қарайды. Өз заманы мен бұрынырақта болған ірі тарихи оқиғаларды, хандар мен батырлар, шешендер мен жыраулар, байырғы қазақтың тұрмысы мен салты туралы әңгімелей алатын ақсақалдарды «шежіреші» деп атайды. Өз ұрпағына жеті атасын үйрету баяғыдан келе жатқан қазақтың тәрбиелік дәстүрі. Мұның туыстық жағынан маңызы зор екенін халқымыз ерте түсінген және оны берік ұстанып келген.

Ата-ана бір кіндіктен шыққан перзенттерін ел, ру намысын қорғайтын ержүрек, қайырымды, ұйымшыл, бауырмал етіп тәрбиелейді. Ал бір атадан тараған туыстар әулеттің татулығын бірінші орынға қояды. Өйткені олар бірін-бірі жақсы таниды. Ағашы-інісі, аналы-сінісі дегендей, сыйластықта бірге өседі. Мұндай туыстардың арасында орынсыз жанжал, ұрлық-қарлық, барымта, зорлық-зомбылық сияқты жат істер болмайды. Өйткені тәртіп бойынша туыстар қиянат қылмайды, керісінше, сырттай бір-біріне қамқор, жанашыр бол жүреді. Қазақтың «Қанына тартпағанның қары сынсын» деп қатты айтатыны тағы бар. Жеті ата ұғымында ағайын арасындағы бірлік, татулық, сыйластық мәселесі терең қарастырылған.

Ұрпағымыз парасатты, бойында азаматтық намысы бар, елін, жерін, отбасының сүйегін, тарихын білетін азамат болып өссін десек, оның тәрбиесіне қоғам болып назар аударуымыз керек. Туыстардың бір-біріне жат болмауын ойлау, кімнің кім екенін, өзінің кім екенін, жеті атасын түгендеп, жалықпай түсіндіру – үлкендердің мойнындағы міндет. Жеті атасын жаттату, ата-тегін, дәстүрлі өлең-

жырларды айтқызу арқылы ата-әжелер бір жағынан әулеттің тарихын білдірсе, екінші жағынан баланың танымдық қабілетін дамытып, өз ойын анық жеткізе білу дағдысын қалыптастырады. «Жеті ата» «ата-баба» деген ұғымды білдіреді. Жеті ата шежіресі өзімізге дейінгі ата-бабаларымыздан бастап таратылады. Яғни: 1. Өзің. 2. Әке. 3. Ата. 4. Арғы ата. 5. Баба. 6. Түп ата. 7. Тек ата. Бұл атаулар кей жерлерде басқаша айтылуы мүмкін. Қалай десек те, жеті ата жолының осылай таратылатыны - бұрыннан келе жатқан ақиқат шындық.

«Жеті атасын білген ер
Жеті жұрттың қамын жер.
Жеті атасын білмеген

Құлағы мен жағын жер», – деген сөз көп мағынаны білдіреді.

Жеті атаны білу - жеті адамның атын білу ғана емес, солардан тараған ағайын-туысыңды білу. Үлкендеріне сәлем беріп, кішілеріне қамқорлық жасау. Сондықтан да біздің ата-бабаларымыз өз балаларына жеті атасының аты-жөнін, атамекенін, өз руынан шыққан елге сыйлы, белгілі адамдардың атын айтып, өмірін үлгі, өнеге етіп отырған. Ал бұған немқұрайлы, салтырт қарағандарды «Жеті атасын білмеген – жетесіз» деп іске алғысыз етеді. Жеті атасын білу арқылы әркім өзінің ата-бабаларының кезінде кім болғанын, қалай өмір сүргенін біліп, мақтаныш етіп отырады. Әл-Фараби: «Тарихты білмей – өткенді, қазіргі жағдайды білу, келешекті болжау қиын» дейді. Олай болса, мәңгілік, тәуелсіз ел боламыз десек дәстүрімізді, тіліміз бен тарихымызды құрметтеп, кәсіптерімізді білуіміз керек.

Модератор: Келесі сөзді осы мектептің 6 сынып оқушысы Анарбек Шыңғыстың атасы, Мошкалов Қасымбек атаға сөз берейік.

2-спикер:

Жеті атаға дейін қыз алыспайтын қазақ қан тағалығына ерекше мән берген. Мұны үлкен мақтанышпен айтуымыз керек. Себебі бұл бізден басқа бір де бір халықта болмағанын бүгінгі таңда өркениетті елдердің бәрі мойындайды. Данышпан бабаларымыз құда түсу арқылы осы мәселенің қыр-сырын ашып, бүкіл тетігін жасап кеткен. Енді, соны қалпына келтіретін заң қабылдаса, керемет болар еді. Бірін бірі ұнатқан жастардың бір-біріне туыстығы бар-жоғын ата-анадан артық ешкім білмейді. Қазақ неге жеті атаға дейін қыз алыспаған?

Мәселен, «жеті атаға толмай қыз алыспау» дәстүр-заңының ғылыми негізі таңғаларлық. Оқырманға түсінікті болу үшін, генетикалық терең заңдылықты емес, арифметикалық қарапайым есеппен «жеті ата заңын» түсіндіріп көрейік:

Адамдардың бойында тұқым жалғастыратын хромосома саны 46 екенін медицина дәлелдеп отыр. Осы хромосома саны еркектің ұрығында 23, әйелдің аналық жұмыртқасында да 23 болады. Ер мен әйелдің ұрығы қосылғанда екеуі 46-ға теңеліп, екі «жарты адамнан» бір «бүтін адамның» негізі қалыптасады. Аталарымыздан келе жатқан «екі жарты қосылып бір бүтін болайық» дейтін дәйексөздің тегін айтылмағанын осыдан байқауға болады. Сонда ешқандай ғылымсыз-ақ аталарымыздың бұл мәселені қалай терең түсінгеніне таңғаласың.

Сонымен, Бірінші буын, яғни балада қырық алты туыстық толығымен сақталады. Екінші буын, **немереде** жиырма үш жарты туыстық, үшінші буын, **шөбереде** бұл екіге бөлінетіндіктен 11,5, ал төртінші буын **шөпшекте** осы сан тағы екіге бөлініп 5,75-ке тең болады. Бесінші ұрпақ, **неменеде** бұл сан тағы екіге бөлініп 2,8-ге теңеседі. Алтыншы ұрпақ, **туажатта** 1,4-ке тең, ең соңғы Жетінші буын, **жүрежатта** 0,7. Сегізінші ата **жетжатта** туыстық қатынасты анықтайтын хромосома саны 0-ге тең болады. Яғни, Жетінші атадан кейін ұрпақ жалғастығында туыстық қатынас қалмайды. «Жеті ата» заңын Қазақ қоғамы қабылдаған кезде яғни Тауке ханның «Жеті жарғысы» қолданысқа шыққан заманда Генетика ғылымы әлі жоқ болатын. Демек, жеті ата мәселесі тек туысыңды ғана білу емес, отбасын құрып, өмірге дені сау ұрпақ әкелу үшін де керек. Ал мұның дені сау ұлттың негізі екеніне

ешкім таласпаса керек.

Модератор: Келесі сөзді осы мектептің 8сынып оқушысы Әкімхан Нұркен атасы Мауленов Әкімхан атаға сөз берейік.

3 спикер:

Әрбір адамға оның кім екенін, оның ата-бабаларының кім болғанын білу аса маңызды. Өйткені мемлекеттің өзі отбасынан басталмай ма?! Аталарымыз «Отан отбасынан басталады» дейді. Олай болса әр отбасының тарихы мемлекет тарихының бір кішкене бөлігі. Бүкіл ел танымаса да, өз туыстарының ортасында, өз ауылына, ауданға аты шыққан адамдар болады. Олардың еңбегін, өмір жолын немерелері білуге міндетті. Олар туралы сала құлаш мақалалалар жазылмауы мүмкін, кітаптар шықпаған шығар, тарих беттерінде ештеңе жоқ болар, бірақ олардың да өнегелі ісі, тағылымдық өмір жолы бар. Оны ұрпағына айтатын кім? Аталары... Сондықтан, кейінгі буын әулеттің, отбасының тарихын ұмытпасын десек, немерелерімізге олар туралы айтып отыруға міндеттіміз. Тек өз әулеті ғана емес, нағашылары туралы да білетінімізді айтып отырғанымыз абзал. Сонда әулеттің тарихын оларға біз аманаттап кетеміз. Адамдар кетеді. Тұтас толқын ауысып жатады. Олар туралы тұтастары кеткен соң, ел де ұмыталады. Бірақ ұрпағы ұмытпауы керек.

Қазақтың біртуар азаматы Бауыржан Момышұлы «Ұшқан ұя» аталатын мемуарлық шығарма жазды. Шығармаға автордың балалық шағынан, ес біле бастаған, мектеп табалдырығын аттағанға дейінгі өмірі өзек болған. Жазушы өзінің тұлға ретінде қалыптасуына ұшқан ұясы ықпал еткенін баяндай отырып, отбасы мүшелерін: әжесі Қызтумас, әкесі Момыш, немере ағасы Момынкұл, әпкелері Үбиан, Әлимандарды өзіндік бейнелерімен әр қырынан танытқан. Бауыржан Момышұлы аңыз әңгімелерді әжесінен естігенін үлкен сүйіспеншілік сезіммен есіне алады, сонымен қатар ненін жақсы, ненін жаман екенін, нені сүйіп, неден аулақ жүруді әжесінен үйренгенін мақтан етеді. Әкесі Момыш өз бетімен сауат ашқан, сол кездегі көзі қарақты адамдардың бірі болған. Ел арасында ағаш ұстасы және етікші, зергерлігімен де танымал болған. Бауыржан Момышұлы 3 жасқа келгенде анасы Рәзия қайтыс болады да, әжесі Қызтумастың қолында өседі. Осының бәрін Бауыржан кейінгі ұрпағым ұмытпасын деп жазып отыр. Бәріміз Бауыржан Момышұлы сияқты қаламгер бола алмасақ та, бірақ біздің де аталарымыз, бабаларымыз туралы немерелерімізге айта кететін әңгімелеріміз, қызықты оқиғаларымыз бар, соны немерелерімізге жүйелеп, түсінікті етіп айта жүруіміз керек. Ата болу оңай шаруа емес, сол міндетімізге лайық болайық дегім келеді.

Модератор: «Атадан бата алмай, үй болмас, Ордадан үлгі алмай, би болмас», «Аталы сөз — баталы сөз», «Тегін білген текті адам», «Жеті атасын білген ер, жеті елдің қамын жер». «Атаға қарап ұл өсер, анаға қарап қыз өсер», «Ана тәрбиесі қызға үлгі, әке тәрбиесі ұлға үлгі» деген сөздерді ата-балаларымыз бекер айтпаған болар. Осы сөздердің тәрбиелік мәні өте зор. «Мына бала жақсы екен кімнің баласы, тегі жақсы ау деймін бала негізінде тегіне тартады» деп жатады үлкен қариялар. Немерелеріміз жайлы осындай жақсы сөз естігіміз келсе, олар да кейін балаларына, немерелеріне өнегелі сөз айтсын десек, оны осы бастан қолға алуымыз керек. Жоғарыда үш спикер жеті ата мәселесінде, шежіре, қан тазалығы, әулет тарихы туралы біраз дүние айтып өтті. Енді осы жайындағы ойларымызды ортаға салып, пікір алмассақ. (Модератор нұет білдірген адамдарға сөз береді).

1.Моискалов Қасымбек

2.Төрекұлов Келесбай

3.Усенов Сағымбек

4.Мауленов Әкімхан

5. Үсінбаев Бақытжан

Қорытынды сөз:

Модератор: Сонымен бүгінгі алқалы жиынға қатысқан аталар кештен алған әсерлеріңіз мол болды деп ойлаймын. Немереміздің бойына бағы заманнан жібі үзілмей келе жатқан ұлттың рухани құндылықтарын сіңіретін өзіміз. Соған орай бүгін өтіп жатқан алқалы жиын аталық міндетімізді дұрыс атқарайық деген ниеттен туып жатыр. Осымен іс-шарамыз аяқталды. Мектеп өміріне, соның ішінде «Даналық мектебінің» жұмысына белсене араласқандарыңыз үшін көптен-көп рахмет! Барлықтарыңыздың отбастарыңызға бірлік, береке тату-тәтті өмір тілей отырып, ешқашан шыққан тегімізді ұмытпай есте сақтап жүрейік деп бүгінгі кешімізді аяқтаймыз!

Алқалы жиынның (доңгелек үстелдің) аяқталуы

11:43

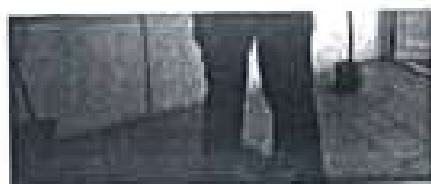
80

Публикации

Фото

Видео

Нравится

Комментировать

Отправить

Поделиться

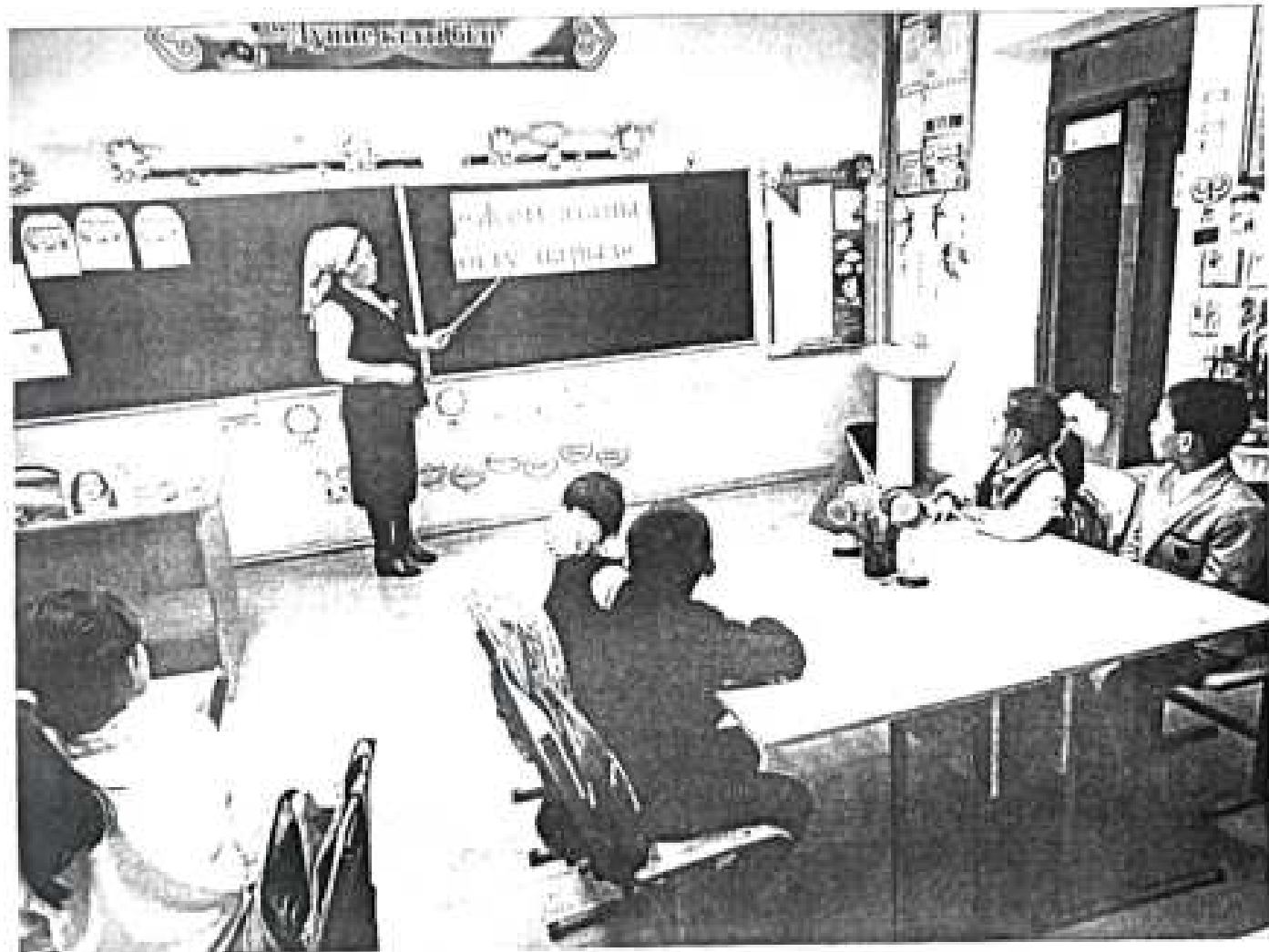
Бибол Құдайназаров НОМ

12 мар. · 🧑🏻

Қазығұрт аудандық білім бөліміне қарасты
«Бибол Құдайнайназаров атындағы н... Ещё

Ата өсиеті (шебер сабақ)

Тақырып: Бабалар дәстүрі – ұрпаққа өсиет

Мақсаты: Бабаларымыздан келе жатқан рухани дәстүрлерімізді, құндылықтарымызды насихаттау.

Міндеттер:

1. Озық салт- дәстүрлерді талдап түсіндіру, дәріптеу;
2. Ұлттың рухани құндылықтарын тәрбиенің негізгі өзегіне айналдыру;
3. Отбасы тәрбиесінің үздіксіздігін қамтамасыз ету;

Жоспар:

- 1) Амандасу.
- 2) Модератордың кіріспе сөзі.
- 3) Топқа бөлу, материалдар тарату
- 4) Материалмен танысу, талқылау
- 5) Қорытынды.

Әдіс-тәсілдер. Әдебиет үйірмесі, дискуссия

Ресурстар: үлестірме материалдар

1.Модератордың кіріспе сөзі: (5-7 минут)

«Бабалар дәстүрі – ұрпаққа өсиет»

Шығыс халықтары батыс жұртындай емес, дәстүрді берік ұстанатындықтарымен ерекшеленеді. Сондықтан болар «Өнерін сыйлаған жұрт өрге, дәстүрін сыйлаған жұрт төрге шығады» деп, дәстүрге ерекше мән береді. «Дәстүрдің озығы бар, тозығы бар», «заманына қарай адамы» дейтін қазақ күні кешеге дейін ата баба дәстүрінің өміршең тұстарын заманына қарай ыңғайлап, берік ұстанғанын жақсы білеміз.

- Содан қазақ жаман болды ма?

- Жок.

Дәстүрді берік ұстанған баяғы қазақ қоғамы өз уақытында мінсіз қоғам орната алды. Ауылды абыз ақсақал билейді. Оған ешкім қарсы келмейтін, өз кезегінде ақсақалдар да жеке мүддесін емес, елдің ғана жайын ойлайтын. Ешбір қыз отырып қалмайды, үйленбей қалатын жігіттер де болмады. Жетім, жесір деген ұғым атымен болған жоқ. Үйсіз күйсіз, жұмыссыз жүру дегенді ешкім білген емес, әр бала ата-анасының қасында болғандықтан булинг, зорлық-зомбылық дегенді ешкім естімейтін. Ол кезде ата баба дәстүрі бірінші орында тұратын. Одан ешкім аттамайды. Тал бесіктен жер бесікке дейінгі тіршілігіне не керек, бәрі ұрпақ санасына бірінші сіңірілетін. Оны үйрету үшін даңғарадай ғимарат салудың аса қажеттілігі болған жоқ. Бәрі балаға ата мен әженін, әке мен шешенін, аға мен жеңгенін ақылы, тәрбиесі арқылы беріліп жататын.

Жасыратын несі бар, дәстүр десе көз алдымызға «күда түсу, ұрын келу, жар жар, сынсу, шілдехына, бесікке салу, тай тай басқанда тұсау кесу, он солын танығанда сүндетке отырғызу» келеді. Бізде осылардан басқа ештеңе жоқтай көрінеді. Бұлар өз аядына бөлек әңгіме. Ал тәрбие мәселесіндегі баяғыдан қалыптасқан дәстүрлер, нормалар, ырым-тыымдар тәрбиешілердің назарынан тыс қалып жүр. Оқта текте көнекөз қариялар, кейуаналардан естіп қалатынымыз

болмаса, педагогтер қолдана қоймайды. Өлемдік өркеніетте өз орны, өз ұстанымы бар мемлекетке айналамыз десек, елге, жерге жаны аштын ұрысқ тәрбиелегіміз келсе, осы нормаларға оралуымыз керек. Ата-ана, тәрбиеші, мұғалім тәрбие мәдениетін қалыптастыруда баятадан жібі үйлмей келе жатқан дәстүрлер, нормалар, ырым тиымдарды жақсы білуі және орнымен қолдана алуы керек.

Қазақ ырым етеді, бұл жақсы инеттен туган тұрып. Балаларына елге белгілі, тиымал адамдардың атын қояды немесе сондай адамдарға атын қойғызып, тұсауын кестіріп жатады. Солардай болсын деген инет. Қазіргі таңда психологтар тренингтер өткізіп, «жақсы нәрсе ойлап, жақсылыққа ұмтылу керек, не ойласақ, сол жүзеге асады» деп жатады. Соның бәрі айналып келгенде осы ырым емес пе?! Қазақ: «Жақсы сөз - жарым ырыс» дейді. Жақсы сөз айту бабаларымыздан келе жатқан дәстүр. Әрине, ырымның бәрі орындалады деу қате, ол халықтың сенімі, аппак инеті, келешектен жақсылық күтуі. Орындалса құба құп, болмай жатса «Құдайдың ісі» деп, түсіністікпен қараған. Сондықтан ырымға қырып қарамағанымыз абзал.

Қазақта үйіне кірген жыланның басына ақ құйып шығаратын дәстүрге айналып кеткен ырым бар. Яғни үйден дос емес дұшпанының өзін құр ауыз шығарма деген сөз. Алаштың ардақтысы Әлихан Бөкейханның өзін ұстауға ОГПУ-дың адамдары келгенде, «қыным, үйге қонақтар келді, мәдениетті адамдар дәстүр аттамайды, шай қойып жібер» деген керемет сөзі бар. Демек, үйге келген адамға дастархан жою мәдениеттіліктің белгісі. Мәдениеттімін деген адам міндетті түрде дәстүр ұстануы керек. Осыны алдымыздағы баланы былай қойып, өзіміз терең түсінбей жатамыз. Мәдениетті адамның белгілері қандай дегенде «дәстүр ұстану» деп айта қоюымыз екіталай.

Қазақ халқы – қандай да бір қуанышын жеке отбасы емес, көрші-қоланың, туган-туысын, ел-жұртын жинап атап өтеді. Қуанышты хабар жеткізген адамға «Сүйініші» береді.

Қазақ – қонағын құдайындай сыйлаған дархан халық. Қолындағы барын қонағының алдына жаяды. Біз ең бастыларын айтуға тырыстық, айтылмағаны қаншама?! Өлемдік өркеніетте өз болмысымызды сақтаймыз десек, мұндай дәстүрлерді ұмытуға болмайды. (авторы: А. Мұхтаров)

1. Модератор:

Қатысушыларды «Менің таңдауым» әдісімен (модератор өзіне ұнайтын әдісті қолдана береді) 4-5 адамнан топтарға бөлеміз. Топтағы адамдарға бата туралы ақпарат жазылған үлестірме материалдар таратылады. Әрбір қатысушы ақпаратпен жеке танысады.

Бата туралы

Бата – қазақтың ертеден келе жатқан ұлттық дәстүрлерінің бірі. Бата, тілек ақ дастархан басында, түрлі тойларда, жақсылықтарда айтылады. Батаның адамға әсері күшті. Бата жасалған жерде халық сілтідей тынып, жақсылықтан үміт етеді. Ынтымақ, береке болады деп батаның әрбір сөзіне шүбәсіз сенеді. Әйтпесе, «Батамен ер көгереді, жаңбырмен жер көгереді» демес еді. «Баталы ер – арымас, батасыз ер – жарымас» деген де бар. Демек, бабаларымыз үшін батаның орны бөлек болған. Арнайы іздеп келіп, өсіп келе жатқан балаларымызға аузы дуалы адамдардың ырым етін бата алатынымыз бар. Жанқұтты шешеннің «Жанарымның оты бар екен ақындығын шығар, маңдайының жазықтығы ойлылығын шығар, халқыңның қалаулы азаматы бол» - деп Абайға бата бергенін бәріміз білеміз. Шешеннің айтқаны дәл келген жоқ па?! Алыс жолға шыққанда ауылдың үлкені немесе әулеттің үлкенінен бата алатын ырым бар. Бұл да қара шаңыраққа деген құрмет, қара шаңырақтың киесі қолдасын деген ырым. Атақты Сырым батырдың арнайы іздеп барып Малайсары биден, Бөкен биден сонымен қатар Мөңке, Алдар, Есет билерден бата алғанын білеміз.

Қазақтың бата сөздері – бағзы заманнан келе жатқан, халық тарихымен

тағдырлас, тәлім-тәрбие құралы болған тағызлымы мол мұра. Осынау ұлы мұраны игеріп, оны халықтың игілігіне жарату, жас ұрпақтың санасына сіңіру – ата-ананың, әсіресе аталардың міндеті.

Батаның ең көп тараған түрлері өмірге сәби келгенде, баланы бесікке салғанда, алыс жолға шыққанда, келін түсіргенде, ас қайырганда, қоныс тойда, ұлмыстың ұлы күнінде, үлкендерге құрмет көрсеткенде т.б. айтылады. Бауыржан атамыздың батасынан мысал келтіре кетейін.

Е, Жаратушы, Жасаған!
Тілегімізді қабыл ет,
Иманамызды кәміл ет.
Төзақтағы оттан сақта,
Қаңғыған оқтан сақта.
Парақор соттан сақта.
Кірлі сумен жуыстан сақта,
Ынтымақсыз туыстан сақта,
Қара жүрек батылдан сақта,
Дәйексіз тіл тақылдан сақта.
Адалдықты арбаған ақыннан сақта,
Ашу жепген ақылдан сақта,
Қайырымсыз жақыннан сақта.
Адамды қадірлемес есерден сақта,
Нағды басқан кесірден сақта,
Қате ісіне қиналмас,
Көк долы қатыннан сақта.
Халықты забірлер бастықтан сақта,
Жақынға жала жабатын,
Қанқұйлы қастықтан сақта.
Сырты сұлу, іші кір,
Қадір білмес нысықтан сақта.
Өзі пікірі татымсыз,
Кісі ақылымен күн көрер,
атымы жоқ жастықтан сақта.
Несібе кесер кесірден сақта.
Некесіз бала табатын
Жолы лас жесірден сақта.
Әкімінде шапағат жоқ,
Әділдікте шарапат жоқ,
Молдасында шариғат жоқ,
Байларында салауат жоқ,
Кедейінде ипабат жоқ,
Азаматында ар-ұят жоқ
Қариясында бата жоқ,
Сөздерінде пәтуа жоқ,
Құр айқау, шат-шәлекей, дәннен сақта.
Е, Жаратушы, Жасаған!
Өмір берсең, жайлы ғып бер,
Дәулеті мен байлығын бер!
Қарияны кемел, сыпайы ғып бер,
Ағаларды райлы ғып бер!
Апаларды мейірілі ғып бер!
Ұрпақтарды намысты ғып бер,
Тұлпарларды шабысты ғып бер!
Жомарт болсаң, Жасаған!
Айтқанымның барлығын,
Ағайынды ақаусыз,

Өнегелі өмірмен тату-тәтті,
Табысты ғып бер!
Әумин

Топқа бөлуге, материал таратуға 3 минут уақыт беріледі

Танысуға 5 минут уақыт беріледі.

Талқылауға 10 минут уақыт беріледі. Талқылау барысында батаның критерийлерін жасаңыз.

1. Бата түріне назар аудару
2. Жақсылықты Құдайдан сұрау
3. Бәле-жаладан аман болуды сұрау
4. Салиқалы, көркем мінезді болуды сұрау
5. Ақылды, парасатты болуды сұрау
6. Танымал адамдарға ұқсату
7. Ұлдарды айбатты жануарларға, заттарға ұқсатып, қайратты болуын сұрау
8. Қыздарды әдемі заттарға ұқсату
9. Т.б.

Кері байланыс «Батаның қандай түрлері бар, бата бергенде қандай мәселе қозғалады»? Әр топқа 1 минут

2. Тапсырма: Бата таңдау. Топта ақылдаса отырып, тапсырмаға сәйкес бата түрін іздеп тауып, ең жақсысын таңдап алады.

1. I топқа - өмірге сәби келгенде берілетін бата
2. II топқа - Баланы бесікке салғанда, тұсауын кескенде берілетін бата
3. III топқа - Алыс жолға шыққанда берілетін бата
4. IV топқа - Келін түсіргенде берілетін бата
5. V топқа - Ас қайығанда берілетін бата
6. VI топқа - Қоныс тойда берілетін бата
7. VII топқа - Ұлыстың ұлы күнінде берілетін бата
8. VIII топқа - Үлкендерге құрмет көрсеткенде үлкендер беретін бата.

3. Бата беру. Әр топтан бір адам таңдалған батаны жатқа айтып беруге тырысады.

Кері байланыс: Талқылау сұрақтары.

1. Барлық жерде бір бата берген дұрыс па?
2. Үлкендер бата түрін ажырата ала ма?
3. Немереніз сапарға шықса, бата алуға әулеттің үлкеніне жібересіз бе?
4. Туыстың баласы бата сұрап келсе, бата бере аласыз ба?
5. Әртүрлі жағдайда берілетін бата түрлерін жаттағыңыз келе ме?
6. Тағы қандай дәстүрлерді немерелерімізге өсиет етіп айта аламыз?

Құрметті қатысушылар, «Даналық мектебі» жұмысына белсене қатысып, Аталар өсиетін насихаттауға үлес қосқандарыңыз үшін бәріңізге мың алғыс. Бүгінгі іс шарада естігендеріңізді әлеуметтік желілер арқылы немереніз окитын сыныптағы аталармен бөлісіп, осы жұмыстың жандануына үлес қосады деп сенеміз. Қош сау болыңыздар!

Сыбақтың соңы